

ordentlig svage Side, men at den just skulde have ødelagt Underviisningen i Landet, troer jeg ikke, at den har. Men, der er Noget fremkommet ved denne Kaldsmaade, der er i høj Grad uhyggeligt, og det er Ansøgnens Løben omkring til de enkelte Sogneraadsmedlemmer, saa at bogstavelig talt den ene gaar ind, naar den anden gaar ud, og derfor have flere yttret: Sid vi blot kunne blive fri for den af denne ene Grund, denne Løben omkring. Ja, det lader sig gøre, naar det kun angaaer et Udvalg paa 9 eller 11; men ikke, naar det angaaer en heel Menighed. Jeg haaber nu vel, at Ingen af de Ansøgere, hvem dette Lovforslag angaaer, ville løbe omkring; men ville de ikke selv gaae, saa ville deres Slægtninge og Venner gaae baade til det ene og andet Medlem af Udvalget; men de kunne ikke gaae Sagnet rundt, gaae fra Huus til Huus til alle stemmeberettigede Medlemmer. Derfor antager jeg, at denne Utilgængelighed for uberegtigede Hensyn langt mere er tilstede ved de umiddelbare end ved de middelbare Valg. Dette er nu disse mine Grunde, som jeg har tilladt mig at fremsøre for de Herrer, og jeg vil minde om, at hvis der er noget Medlem her, der havde ønsket at stifte Overbeviisning, saa er det mig; men jeg holder mig til, hvad Ordføreren har sagt i det andet Thing. Hvad det kommer an paa, naar der fremkommer en Udtalelse fra Menigheden, det er det, at man har Bished om, at den fremkommer fra Menigheden selv, og derfor maa jeg og kan jeg kun afgive min Stemme til et Lovforslag, der flytter Valgene over fra de middelbare til de umiddelbare.

Der er flere enkelte Punkter, jeg kunde ønske at omtale, men dem skal jeg lade ligge. Der er kun eet Punkt, som jeg skulde sige om, nemlig at gøre Regnskab for min Anstuelse om, skjøndt jeg nødig berører det, det er om Enkerne. Enkerne have i det andet Thing været en overordentlig hidsig Kamp; jeg skal gjerne lade dem staae; jeg troer, at de bør blive staaende, om ikke af anden Grund, saa fordi de staae i Valgmenighedsloven, og jeg antager, at have de Forstand til at gjøre det Skridt, saa have de ogsaa Forstand til at gjøre

dette; men det er ikke min Hovedgrund. Jeg vil sige, at det er en Sag, jeg ikke lægger stor Vægt paa, ikke alene af den Grund, at det i praktisk Henseende ikke ville faae synderlig Betydning, men ogsaa fordi de ere altfor floge til at slippe deres Magt —, og deres store Magt og Indflydelse, som de have i Menigheden, den give de bort i det Dieblit, de komme frem og ville tage activ Deel i Valget. Det er jo en bekendt Sag, at hvor Qvinden har Magten, der er det, fordi hun forstaaer at skjule det, og dersom det bliver aabenbart for den, hun har Magten over, saa er ogsaa Magten brudt i samme Dieblit. Jeg er overbeviist om, at det er dog Qvinderne, der have Magten ved Valget, og de skulle nok vogte sig for, at det bliver altfor bekendt i Menigheden, for at de ikke skulle miste den. Jeg skal tillade mig i al Korthed at bruge et Billede, for at det kan blive ganske klart. Vi vide Alle, hvad et Orkester er, hvor disse 30 til 40 Menneffer sidde og spille, men førend de begynde at spille, maae de stemme, og hvem der ikke kender det, troer, at Enhver stemmer paa sit Sted efter sit Hoved. Nei, man har en lille Ting, som hedder en Stemmegaffel, en ganske ubetydelig Ting, det er den, der giver Tonen an, der maa ethvert enkelt Medlem gaae hen og hente Tonen, førend han kan stemme. Jeg mener, at Qvinderne ere Stemmegafflen i Menighederne, og jeg er overbeviist om, at de ere bedst tjente med at lade Mændene gaae hen og stemme og selv være Stemmegafflen. Jeg mener dermed ikke, at Mændene ere indifferente i disse Sager, nei, visstelig ikke, og jeg troer, at det bedste Beviis derfor er netop den overordentlig store Varme, hvormed dette Spørgsmaal er blevet behandlet i det andet Thing, thi det er klart, at denne Varme ikke er fremgaaet af Interesse for Enkerne, men af Interesse for Enkernes Deeltagelse i den Sag, hvorom vi her tale. Nei, Mændene ere i disse Sager ikke mere indifferente end Qvinderne, men Interessesen kommer frem paa forskjellig Maade. Jeg skal, som sagt, lade Enkerne staae; men videre kan jeg for min Deel heller ikke gaae. Med Hensyn til § 5 skulde jeg blot ønske, at det sidste Punctum i første Stykke maatte gaae ud, nemlig det, som om-